

FÖRSTAINSTANSRÄTTENS DOM (fjärde avdelningen)
den 22 januari 1997*

I mål T-115/94,

Opel Austria GmbH, tidigare General Motors Austria GmbH, bolag bildat enligt österrikisk rätt, Wien (Österrike), företrätt av advokaten Dirk Vandermeersch, Bryssel, och advokaten Till Müller-Ibold, Frankfurt-am-Main, delgivningsadress: advokatbyrån Arendt och Medernach, 8—10, rue Mathias Hardt, Luxemburg,

sökande,

med stöd av

Republiken Österrike, inledningsvis företrädd av Irène Janisch, Kommissärin, förbundsekonoministeriet, och därefter av Beatrix Matousek-Horak, Rätin, förbundsekonoministeriet, i egenskap av ombud, biträdd av advokaten Christian Kremer, Luxemburg, delgivningsadress: Republiken Österrikes ambassad, 3, rue des Bains, Luxemburg,

intervenient,

* Rättegångsspråk: engelska.

mot

Europeiska unionens råd, företrätt av juridiske rådgivaren Bjarne Hoff-Nielsen, i egenskap av ombud, biträdd av advokaterna Hans-Jürgen Rabe och Georg M. Berisch, Hamburg och Bryssel, delgivningsadress: direktören Bruno Eynard, direktoratet för rättsfrågor, Europeiska investeringsbanken, 100, boulevard Konrad Adenauer, Luxemburg,

svarande,

med stöd av

Europeiska gemenskapernas kommission, företräd av juridiske rådgivaren John Forman samt Eric White och Theofanis Christoforou, rättstjänsten, samtliga i egenskap av ombud, delgivningsadress: Carlos Gómez de la Cruz, rättstjänsten, Centre Wagner, Kirchberg, Luxemburg,

intervenient,

angående en talan om ogiltigförklaring av rådets förordning (EG) nr 3697/93 av den 20 december 1993 om återkallande av tullkoncessioner i enlighet med artikel 23.2 och artikel 27.3 a i frihandelsavtalet mellan gemenskapen och Österrike (General Motors Austria) (EGT L 343, s. 1),

meddelar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (fjärde avdelningen)

sammansatt av ordföranden K. Lenaerts samt domarna P. Lindh och J.D. Cooke,

justitiesekreterare: H. Jung,

med hänsyn till det skriftliga förfarandet och efter det muntliga förfarandet den 19 september 1996,

följande

Dom

Tillämpliga bestämmelser och bakgrunden till tvisten

1 Talan avser ogiltigförklaring av rådets förordning (EG) nr 3697/93 av den 20 december 1993 om återkallande av tullkoncessioner i enlighet med artikel 23.2 och artikel 27.3 a i frihandelsavtalet mellan gemenskapen och Österrike (General Motors Austria) (EGT L 343, s. 1, nedan kallad den omtvistade förordningen) [vid översättningen fanns ingen svensk version att tillgå]. Denna förordning antogs med stöd av artikel 113 i EG-fördraget och bestämmelserna i rådets förordning (EEG) nr 2837/72 av den 19 december 1972 om de skyddsåtgärder som föreskrivs i avtalet mellan Europeiska ekonomiska gemenskapen och Republiken Österrike (EGT L 300, s. 94, nedan kallad förordning nr 2837/72) [vid översättningen fanns ingen svensk version att tillgå], i dess lydelse enligt rådets förordning (EEG) nr 638/90 av den 5 mars 1990 (EGT L 74, s. 1) [vid översättningen fanns ingen svensk version att tillgå].

- 2 I artikel 1 i den omtvistade förordningen föreskrivs:

”En tullsats om 4,9 procent återinförs härmed på import av F15-växellådor för bilar som tillverkas av General Motors Austria, vilka omfattas av KN-nr 8708 40 10 (tilläggsnummer Taric 8996; i övriga fall: tilläggsnummer Taric 8997) och med ursprung i Österrike i den mening som avses i protokoll nr 3 till avtalet.

Denna tullsats om 4,9 procent skall tillämpas till dess att rådet, på förslag från kommissionen, förklarar att stödet i fråga inte längre snedvrider konkurrensen och handeln, eller längst för en period som motsvarar den genomsnittliga skattemässiga avskrivningsperioden.”

- 3 Sökanden, Opel Austria GmbH, tidigare General Motors Austria GmbH, bolag bildat enligt österrikisk rätt, är ett helägt dotterbolag till General Motors Corporation, Detroit, bolag bildat enligt amerikansk rätt. Sökanden är den ende tillverkaren av F15-växellådor. Sökanden exporterar sådana till gemenskapen sedan år 1993.
- 4 Mellan år 1989 och år 1990 konstaterade koncernen General Motors, som sökanden tillhör, att den behövde skapa produktionskapacitet för topplock och kamaxlar samt för manuella växellådor, för användning i nya motorer, i syfte att tillfredsställa behoven vid sina tillverkningscentrer i Europa.
- 5 Under utvärderingen av industriorter, där General Motors anläggningar i Japan, Brasilien, Ungern och Österrike samt en ort i Tjeckoslovakien var i fråga, meddelade de österrikiska myndigheterna att de kunde tänka sig att bevilja sökanden ett statligt stöd om investeringen uppfyllde vissa villkor enligt österrikisk rätt.

- 6 I mars 1991 informerade Republiken Österrike och sökanden kommissionen om den österrikiska regeringens avsikt att bevilja sökanden ett investeringsstöd för att utöka tillverkningen av växellådor, kamaxlar och topplock i sökandens fabrik i Aspern/Wien.
- 7 Den 19 mars 1991 ägde ett informellt möte rum vid kommissionen, i vilket företrädare för den österrikiska regeringen och sökanden samt tjänstemän vid kommissionens generaldirektorat för konkurrens (GD IV) deltog. Under detta möte presenterades sökandens investeringsprojekt och det stöd som Republiken Österrike avsåg att bevilja denne. Tjänstemännen vid GD IV ställde därefter ett antal frågor till den österrikiska regeringen och till sökanden. Den österrikiska regeringen svarade på dessa frågor genom ett telefax av den 20 mars 1991 och sökanden genom ett telefax av den 21 mars 1991.
- 8 I mitten av april 1991 ägde telefonsamtal rum mellan GD IV och den österrikiska regeringen samt mellan GD IV och sökanden.
- 9 Den 26 april 1991 informerade den österrikiska regeringen sökanden om att stödet inte skulle dröja och att den ansåg det förenligt med artiklarna 23 och 27 i frihandelsavtalet mellan gemenskapen och Österrike (nedan kallat frihandelsavtalet), vilket hade slutits med stöd av rådets förordning (EEG) nr 2836/72 av den 19 december 1972 om slutande av ett avtal mellan Europeiska ekonomiska gemenskapen och Republiken Österrike och om fastställande av bestämmelser för dess tillämpning (EGT L 300, s. 1) [vid översättningen fanns ingen svensk version att tillgå]. Regeringen gav sökanden sitt tillstånd att göra sin investering trots att något formellt avtal om stöd ännu inte hade ingåtts.
- 10 Vid ett möte den 22 juli 1991 mellan kommissionens vice ordförande, Sir Leon Brittan, och företrädare för ett österrikiskt politiskt parti — ett möte som avsåg Republiken Österrikes anslutning till Europeiska unionen — skall, enligt rådet, Sir Leon Brittan under ett samtal med Österrikes Bryssel-ambassadör i förbigående ha nämnt det stöd som beviljats sökanden.

- 11 Schaktningen inför byggandet av sökandens nya anläggning i Aspern/Wien påbörjades den 27 juli 1991.
- 12 Kommissionen avgav sitt yttrande angående Republiken Österrikes anslutning (SEC (91) 1590 slutlig) den 1 augusti 1991 [vid översättningen fanns ingen svensk version att tillgå]. I detta yttrande, som publicerades i *Bulletin des Communautés européennes — Tillägg nr 4/92*, nämnde kommissionen att vad avsåg statligt stöd borde, även om de österrikiska stöden hade minskat i volym under de senaste åren, tillämpningen av gemenskapsreglerna leda till avsevärda förändringar av gällande system i Österrike. I detta avseende anmärkte kommissionen särskilt att ”de nya exemplen på stöd till bilindustrin visar, att även om det inte finns något sektoriellt stödsystem för denna industri gör användningen av instrument såsom Financial Guarantee Act (General Motors) det nödvändigt att nära följa den inverkan som det österrikiska stödet har på sektorn”.
- 13 Den 21 juli 1992 ingick sökanden ett avtal med Finanzierungsgarantiegesellschaft enligt vilket sökanden beviljades ett stöd om 10 procent upp till ett maximibelopp av 450 miljoner OS för en totalinvestering som kunde avse ett maximalt underlag för stöd om 4,5 miljarder OS. Den 1 december 1992 ingick sökanden ett liknande avtal med staden Wien, genom vilket sökanden beviljades ett ytterligare stöd om 5 procent upp till ett maximibelopp av 225 miljoner OS.
- 14 Under oktober 1992 informerade kommissionen muntligen de österrikiska myndigheterna om att General Motors-projektet kunde skapa ett problem som den ville diskutera.
- 15 Den 21 december 1992 översände generaldirektören för generaldirektoratet för yttre förbindelser (GD I) vid kommissionen en skrivelse till Österrikes Bryssel-ambassadör, i vilken denne underrättades om att General Motors investering i Aspern enligt kommissionen inte var förenlig med bestämmelserna i frihandelsavtalet och ombads att, innan kommissionen formellt överlämnade tvisten till den blandade frihandelsavtalskommittén, uppmana de österrikiska myndigheterna att ta ställning i denna fråga.

- 16 Kommissionen överlämnade tvisten till den blandade frihandelsavtalskommittén vid dess möte den 25 februari 1993. Vid detta möte tillställdes den österrikiska regeringen frågeformulär daterade den 17 och den 24 februari 1993 samt ett informationsmeddelande av den 17 februari 1993 i vilket kommissionen sammanfattade sin inställning till General Motors-projektet i Aspern.
- 17 Därefter ägde tekniska möten rum mellan kommissionen och Republiken Österrike den 16 mars och den 15 april 1993. Vid det andra mötet, vid vilket företrädare för sökanden deltog på inbjudan av den österrikiska regeringen, överlämnade sökandens företrädare en promemoria till kommissionen rörande frågan om huruvida det av Republiken Österrike beviljade stödet var förenligt med frihandelsavtalet.
- 18 Vid ett nytt möte mellan kommissionen och Republiken Österrike den 21 juni 1993 överlämnade den österrikiska regeringen en promemoria till kommissionen från sökanden angående stödets intensitet.
- 19 Den 29 juni 1993 sammanfattade kommissionen sin inställning i ett internt meddelande. Detta meddelande delgavs sökanden den 29 november 1993.
- 20 En tredje promemoria från sökanden, angående politiska överväganden avseende stödet, överlämnades till kommissionen den 15 juli 1993.
- 21 Den 22 juli 1993 antog kommissionen förslaget till den omtvistade förordningen.

- 22 Ett möte mellan kommissionens tjänstemän och företrädare för Republiken Österrike och sökanden — de senare inbjudna av Republiken Österrike — ägde rum den 22 november 1993. Vid detta möte bekräftade kommissionens tjänstemän att stödet enligt dem inte var berättigat vare sig enligt frihandelsavtalet eller enligt gemenskapsrättsliga föreskrifter. Icke desto mindre frågade tjänstemännen, enligt sökanden, om en del av stödet hade beviljats för miljöskydd, forskning och utveckling eller utbildning.
- 23 Genom rådets och kommissionens beslut 94/1/EKSG, EG av den 13 december 1993 om ingående av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet mellan Europeiska gemenskaperna, deras medlemsstater och Finland, Island, Liechtenstein, Norge, Schweiz, Sverige och Österrike (EGT L 1, 1994, s. 1, nedan kallat beslut 94/1), och rådets och kommissionens beslut 94/2/EKSG, EG av den 13 december 1993 om ingående av protokollet med justeringar av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet mellan Europeiska gemenskaperna, deras medlemsstater och Republiken Finland, Republiken Island, Furstendömet Liechtenstein, Konungariket Norge, Konungariket Sverige och Republiken Österrike (EGT L 1, 1994, s. 571, nedan kallat beslut 94/2), godkände rådet och kommissionen, på Europeiska gemenskapens och Europeiska kol- och stålgemenskapens vägnar, avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (nedan kallat EES-avtalet eller avtalet) och protokollet med justeringar av EES-avtalet (nedan kallat justeringsprotokollet). Samma dag deponerade gemenskaperna, såsom sista avtalslutande parter, godkännandeinstrumentet (se informationen angående dagen för ikraftträdande av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och protokollet med justeringar av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, EGT L 1, 1994, s. 606) [vid översättningen fanns ingen svensk version av denna information att tillgå].
- 24 Genom skrivelse daterad den 14 december 1993 översände sökanden till kommissionen en promemoria angående frågan om stödets förenlighet med gemenskapens regler om statligt stöd för miljöskydd, forskning och utveckling eller utbildning. Den 15 december 1993 utarbetade kommissionen ett informationsmeddelande som innehöll kommentarer angående denna promemoria. Detta meddelande delgavs sökanden genom en skrivelse daterad den 1 februari 1994.

- 25 Den 20 december 1993 antog rådet den omtvistade förordningen.
- 26 EES-avtalet trädde i kraft den 1 januari 1994.

Förfarandet

- 27 Sökanden har genom ansökan som inkom till förstainstansrättens kansli den 21 mars 1994 väckt den aktuella talan.
- 28 Förstainstansrättens ordförande tilldelade andra avdelningen målet. Den 7 juli 1994 beslutade förstainstansrätten att hänskjuta målet till en avdelning bestående av tre domare. Genom beslut av den 23 januari 1995 tilldelades fjärde avdelningen målet.
- 29 Genom ansökan som inkom till förstainstansrättens kansli den 12 augusti 1994 begärde kommissionen att få intervensera till stöd för svarandens yrkanden. Genom ansökan som inkom till förstainstansrättens kansli den 26 augusti 1994 begärde Republiken Österrike att få intervensera till stöd för sökandens yrkanden. Interventionsansökningarna från kommissionen och Republiken Österrike bifölls genom beslut av ordföranden på andra avdelningen den 7 respektive 20 oktober 1994.
- 30 På grundval av referentens rapport beslutade förstainstansrätten (fjärde avdelningen) att inleda det muntliga förfarandet utan att vidta föregående åtgärder för bevisupptagning. Förstainstansrätten ställde emellertid vissa skriftliga frågor till rådet och till Byrån för Europeiska gemenskapernas officiella publikationer (nedan kallad publikationsbyrån). Dessa svarade genom skrivelser som inkom till kansliet den 20 augusti respektive den 26 juli 1996.

- 31 Det muntliga förfarandet ägde rum den 19 september 1996. Parternas företrädare utvecklade sin talan och svarade på förstainstansrättens frågor.

Parternas yrkanden

- 32 Opel Austria GmbH, sökande, har yrkat att förstainstansrätten skall

— ogiltigförklara den omtvistade förordningen i dess helhet,

— i andra hand, ogiltigförklara förordningen i den mån som den avser sökanden eller i den mån som tullsatserna överstiger 1,23 procent,

— förplikta rådet att ersätta rättegångskostnaderna.

- 33 Republiken Österrike, intervenient, har yrkat att förstainstansrätten skall

— bifalla sökandens yrkanden,

— förplikta rådet att ersätta de rättegångskostnader som Republiken Österrike har förorsakats, i enlighet med artikel 87.4 andra stycket i rättegångsreglerna eller, i andra hand, förplikta rådet att ersätta de rättegångskostnader som Republiken Österrike har förorsakats innan den blev medlemsstat eller som avser denna period.

34 Rådet, svarande, har yrkat att förstainstansrätten skall

— ogilla talan,

— förplikta sökanden att ersätta rättegångskostnaderna.

35 Kommissionen, intervenient, har yrkat att förstainstansrätten skall ogilla talan.

Prövning i sak

36 Sökanden har åberopat tio grunder till stöd för sitt yrkande om ogiltigförklaring, vilka i huvudsak avser:

— att artiklarna 10, 26 och 62 i EES-avtalet har åsidosatts;

— att det interimistiska arrangemanget för att förbereda EES-avtalets ikraftträdande och förpliktelsen enligt internationell rätt att ej omintetgöra en traktats ändamål och syfte före dess ikraftträdande har åsidosatts;

— att maktmissbruk har förekommit, genom att rådet har tillämpat förfaranden i frihandelsavtalet för att återkalla de tullkoncessioner som har beviljats med tillämpning av EES-avtalet;

— att artikel VI i allmänna tull- och handelsavtalet (nedan kallat GATT) [vid översättningen fanns ingen svensk version att tillgå] och överenskommelsen om tolkning och tillämpning av artiklarna VI, XVI och XXIII i allmänna tull- och handelsavtalet (ingången i Genève den 12 april 1979, IBDD — Tillägg nr 26 (1980), s. 63) [vid översättningen fanns ingen svensk version att tillgå] har åsidosatts;

- att förfarandena för konsultationer och tvistlösning enligt frihandelsavtalet har åsidosatts och att frihandelsavtalet har tillämpats i ond tro;
- att artiklarna 23 och 27 i frihandelsavtalet har åsidosatts;
- att rådets förordning (EEG) nr 2423/88 av den 11 juli 1988 om skydd mot dumpad eller subventionerad import från länder som inte är medlemmar i Europeiska ekonomiska gemenskapen (EGT L 209, s. 1,) samt förordning nr 2837/72 har åsidosatts;
- att sökandens grundläggande rättigheter har åsidosatts;
- att stödet är oförenligt med artiklarna 92 och 93 i EG-fördraget;
- att den omtvistade förordningen är otillräckligt motiverad eller grundas på en uppenbart oriktig bedömning.

37 Då den första grunden och den andra delen av den andra grunden är nära förbundna, är det lämpligt att pröva dem tillsammans.

Den första grunden förenad med den andra delen av den andra grunden: Åsidosättande av artiklarna 10, 26 och 62 i EES-avtalet samt av förpliktelsen enligt internationell rätt att ej omintetgöra en traktats ändamål och syfte före dess ikraftträdande

38 Dessa förenade grunder innehåller flera delar. Enligt den första delen har rådet avsiktligt antedaterat det nummer av *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* i vilket den omtvistade förordningen publicerades. Den andra, tredje och fjärde

delen avser åsidosättande av artiklarna 10, 26 respektive 62 i EES-avtalet. Den femte delen avser åsidosättande av förpliktelsen enligt internationell rätt att ej omintetgöra en traktats ändamål och syfte före dess ikraftträdande.

Parternas argument

39 Sökanden och Republiken Österrike har rent allmänt hävdad att den omtvistade förordningen trädde i kraft efter EES-avtalets ikraftträdande (se punkterna 41 och 42 nedan) och att den följaktligen måste vara förenlig med detta avtal. Sökanden har hävdad att eftersom förordningen är oförenlig med EES-avtalet, skall den förklaras ogiltig från början.

40 Rådet och kommissionen har hävdad att det datum som är avgörande för om den omtvistade förordningen är giltig, är datumet för dess antagande. Eftersom förordningen antogs innan EES-avtalet trädde i kraft, är avtalet inte tillämpligt i det aktuella fallet.

— Påståendet att det nummer av EGT i vilket den omtvistade förordningen publicerades har antedaterats

41 Sökanden har anmärkt att det i artikel 2 i den omtvistade förordningen förklaras att förordningen träder i kraft "den dag den offentliggörs i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*". Med hänvisning till domstolens dom av den 31 mars 1977, *Société pour l'exportation des sucres mot kommissionen* (88/76, Rec. 1977, s. 709, punkt 14 och följande), och av den 25 januari 1979, *Racke* (98/78, Rec. 1979, s. 69, punkt 15) har sökanden påpekat att EGT anses ha publicerats den dag som den är daterad, men att parterna kan bevisa att den i själva verket har publicerats ett senare datum.

- 42 Även om det nummer av EGT i vilket den omtvistade förordningen offentliggjordes (EGT L 343) är daterat den 31 december 1993, publicerades det enligt sökanden i själva verket den 11 eller den 12 januari 1994. Till stöd för detta påstående har sökanden åberopat en skrivelse från publikationsbyrån och ett formellt intyg från en luxemburgsk delgivningsman. Förordningen skulle således ha trätt i kraft tidigast den 11 januari 1994.
- 43 Sökanden har medgett att domstolen hittills har ansett att fel avseende det publikationsdatum som angetts på ett nummer av EGT inte medfört att den rättsakt som där offentliggjordes var ogiltig (se den ovannämnda domen i målet *Société pour l'exportation des sucres* mot kommissionen, punkt 14 och följande, och den ovan nämnda domen i målet *Racke*, punkt 15). I dessa domar rörde det sig emellertid endast om en försening om en arbetsdag, något som publikationsbyrån var skyldig till. I det aktuella målet har rådet däremot avsiktligt antedaterat det nummer av EGT i vilket den omtvistade förordningen offentliggjordes, varför förstainstansrätten borde ogiltigförklara förordningen redan av denna anledning. Rådets förfarande — att försöka skapa ett intryck av att förordningen hade trätt i kraft före EES-avtalet — står enligt sökanden i strid med principen om god förvaltning och skadar även allmänhetens förtroende för EGT:s tillförlitlighet. Ett sådant förfarande är särskilt olämpligt, eftersom den rättsliga ramen den 31 december 1993 var helt annan än den som var för handen den 11 januari 1994. Enligt sökanden har rådet översänt originalversionen av den omtvistade förordningen till publikationsbyrån i januari 1994, men har ändå gett instruktioner att den skulle offentliggöras i ett nummer av 1993 års utgåva av EGT.
- 44 Sökanden har vidare hävdats att den förklaring som rådet har gett, nämligen att förseningen berodde på en för hög arbetsbelastning i slutet på året, inte befriade publikationsbyrån från sin skyldighet att korrekt ange den dag som EGT verkligen publicerades. Dessutom var rådets tillvägagångssätt varken normalt eller nödvändigt. Tre andra rättsakter som antogs i december 1993 offentliggjordes i EGT år 1994. Rådet har således avsiktligt sökt offentliggöra den omtvistade förordningen i ett nummer av 1993 års utgåva.

45 Republiken Österrike anser att, oavsett huruvida EGT har antedaterats avsiktligt eller inte, utgör villkoren för offentliggörande i EGT grundläggande formföreskrifter. Österrike har tillfogat att dagen för den omtvistade förordningens ikraftträdande är av betydelse vid prövningen av dess lagenlighet, eftersom det enligt EES-avtalet är förbjudet att införa nya tullar efter avtalets ikraftträdande.

46 Rådet har bekräftat att den omtvistade förordningen offentliggjordes den 11 januari 1994, i ett nummer av EGT daterat den 31 december 1993, och att den således trädde i kraft den 11 januari 1994. Detta gör dock inte att förordningen är ogiltig. Enligt domstolens rättspraxis (den ovannämnda domen i målet Société pour l'exportation des sucres mot kommissionen, punkt 14 och följande, och den ovan nämnda domen i målet Racke, punkt 15) gör ett fel vad beträffar det publiceringsdatum som angetts på ett nummer av EGT inte att en gemenskapsrättsakt blir ogiltig. Den omständighet att ett nummer av EGT av en olyckshändelse eller avsiktligt har antedaterats kan endast medföra att en gemenskapsrättsakt är ogiltig om dagen för denna rättsakts ikraftträdande är av betydelse för om den är laglig, vilket här inte är fallet.

47 Rådet har bestritt att det avsiktligen har antedaterat offentliggörandet i EGT. Förseeningen av EGT L 343 förklaras av att det i slutet av varje kalenderår finns ett mycket stort antal rättsakter som har antagits av gemenskapernas institutioner i slutet på december månad och som skall offentliggöras. Rådet har dessutom aldrig hävdats att den omtvistade förordningen trädde i kraft före det verkliga datumet för dess offentliggörande.

— Påståendet att artikel 10 i EES-avtalet har åsidosatts

48 Sökanden har hävdats att, eftersom det i den omtvistade förordningen föreskrivs att "en tullsats om 4,9 procent återinförs", står den sedan EES-avtalets ikraftträdande i strid med artikel 10 i detta avtal.

- 49 Det framgår enligt sökanden av domstolens rättspraxis att bestämmelserna i EES-avtalet utgör en del av gemenskapens rättsordning (se domstolens dom av den 30 april 1974, Haegeman, 181/73, Rec. 1974, s. 449, punkt 3—5). Artikel 10 i avtalet, enligt vilken tullar på import liksom avgifter med motsvarande verkan är förbjudna mellan de avtalslutande parterna, motsvarar artiklarna 12, 13, 16 och 17 i EG-fördraget. Den är identisk i sak med den interna gemenskapsrätten och skall således, i enlighet med artikel 6 i EES-avtalet, bedömas mot bakgrund av domstolens rättspraxis avseende de bestämmelser i EG-fördraget som är identiska i sak.
- 50 I detta hänseende motsvarar artikel 12 i EG-fördraget artikel 10 i EES-avtalet vad avser tullar på import. Vad gäller artikel 12 i EG-fördraget har domstolen förklarat att "tullar är förbjudna, oberoende av alla överväganden om syftet med deras införande liksom ändamålet med den avkastning som de ger" (domstolens dom av den 1 juli 1969, Sociaal Fonds voor de Diamantarbeiders, 2/69 och 3/69, Rec. 1969, s. 211, punkt 13, se även domstolens dom av den 5 februari 1963, Van Gend en Loos, 26/62, Rec. 1963, s. 1). Domstolen har angett att denna bestämmelse spelar en central roll bland de regler som syftar till att upprätta fri rörlighet för varor. Denna frihet utgör inte bara ett av de centrala målen i EG-fördraget, utan också ett av de viktigaste målen i EES-avtalet. Vad avser gemenskapens rättsordning har domstolen förklarat att varje undantag från denna grundläggande regel tydligt måste föreskrivas i fördraget och att det skall tolkas restriktivt (se domstolens dom av den 13 november 1964, kommissionen mot Luxemburg och Belgien, 90/63 och 91/63, Rec. 1964, s. 1217, och av den 20 april 1978, Commissionnaires réunis, 80/77 och 81/77, Rec. 1978, s. 927).
- 51 Sökanden menar att i enlighet med artikel 6 i EES-avtalet skall artikel 10 tolkas så att "tullar på import är förbjudna oavsett i vilket syfte de har införts", det vill säga så att det i artikeln har uppställts ett generellt och absolut förbud.

- 52 I EES-avtalet förbjuds att bibehålla tullar och i än högre grad att tullar införs. Genom att anta den omtvistade förordningen har gemenskapen emellertid skapat en ny tull som börjar att gälla efter det att EES-avtalet trätt i kraft.
- 53 Vad avser de skillnader mellan EG-fördraget och EES-avtalet som rådet har åberopat för att visa att artikel 10 i EES-avtalet bör tolkas på ett annat sätt än artikel 12 i EG-fördraget, har sökanden anmärkt att de som upprättade EES-avtalet kände till dessa skillnader, men de antog ändå artikel 6 i avtalet.
- 54 Vikten av en homogen tolkning av reglerna i EES-avtalet och gemenskapsrättens regler framgår av EES-avtalet självt, särskilt artikel 1 och fjärde och femte stycket i ingressen.
- 55 Vad avser rådets argument att EG är en tullunion och Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (nedan kallat EES) ett frihandelsområde, har sökanden understrukit att denna skillnad inte på något sätt påverkar tullfriheten för varor med ursprung i de avtalslutande staterna.
- 56 Som svar på rådets argument att skyddsklausulerna i EES-avtalet inte har någon motsvarighet i EG-fördraget, har sökanden likaledes anmärkt att sådana klausuler förekom i gemenskapsrätten under övergångsperioden och att det i domen i målet *Sociaal Fonds voor de Diamantarbeiders* var just tullar uppburna under övergångsperioden som domstolen förklarade vara olagliga. Domstolen har således infört ett ovillkorligt förbud mot tullar trots att medlemsstaterna under vissa förhållanden har rätt att vidta skyddsåtgärder.

- 57 Vad avser kommissionens argument att artikel 10 i EES-avtalet och motsvarande bestämmelser i EG-fördraget inte är identiska i sak, har sökanden anmärkt att det i EES-avtalet visserligen föreskrivs några få undantag från avskaffandet av tullar, men att varje undantag är noga definierat och att det dessutom åtföljs av en uttrycklig klausul som förbjuder att detta undantag utsträcks utöver vad som uttryckligen föreskrivs enligt dess ordalydelse. Sökanden har sålunda anfört att det i den andra meningen i artikel 10 i EES-avtalet föreskrivs att tullar på import av fiskal karaktär är förbjudna, med undantag för dem som nämns i protokoll 5, och att det i artikel 26 i EES-avtalet föreskrivs att utjämningstullar och andra handelspolitiska åtgärder är förbjudna, med undantag för dem som är tillåtna enligt protokoll 13. På samma sätt kan tullar antas med tillämpning av artikel 64 i EES-avtalet, eftersom denna artikel utgör ett undantag från artikel 10 i avtalet.
- 58 Kommissionens argument att frihandelsavtalet är det enda regelverket som är tillämpligt, eftersom EES-avtalet inte har till syfte att avhjälpa den snedvridande verkan på konkurrens och handel som uppstår till följd av förefintligt stöd av den typ som berörs i det aktuella fallet, anser sökanden vara irrelevant. Förbudet mot tullar regleras nämligen av EES-avtalet, oavsett om dess regler om statligt stöd är tillämpliga på stödet eller inte.
- 59 Sökanden har även tillbakavisat rådets argument att den tull som återinförs genom den omtvistade förordningen är en tull av eget slag (*sui generis*). Sökanden har anmärkt att EES-avtalet innehåller ett generellt förbud mot tullar, med ett mycket litet antal noga definierade undantag. Det kan således inte finnas något annat, oskrivet och ospecificerat, undantag från denna regel för tullar av eget slag (*sui generis*), eftersom undantag från generella regler, enligt allmänt erkända tolkningsprinciper, måste grunda sig på uttryckliga bestämmelser i lag, vilka i sin tur skall tolkas restriktivt. Sökanden har tillagt att även om den tull som har införts genom den omtvistade förordningen skulle skiljas från andra tullar, på grund av att den utgör ett tillbakadragande av en fördel som har beviljats med tillämpning av frihandelsavtalet, förändrar inte detta dess natur. Tullar är och förblir tullar, oavsett av vilken anledning som rådet inför dem.

- 60 Sökanden har slutligen hävdats att EES-avtalet, med stöd av artikel 120 i avtalet, har företrädde framför frihandelsavtalet, eftersom det förra avser ett generellt område och eftersom de två avtalen på det område som berörs i det aktuella målet omfattar "samma fråga". Det är uppenbart att EES-avtalet behandlar avskaffande av tullar på industriprodukter mellan parterna, begränsningar i beviljandet av statligt stöd och villkor för vidtagande av protektionistiska åtgärder. Dessutom är EES-avtalets syften mer långtgående frihandelsavtalets.
- 61 Republiken Österrike har hävdats att i enlighet med artikel 6 i EES-avtalet skall artikel 10 i samma avtal bedömas mot bakgrund av domstolens rättspraxis avseende motsvarande bestämmelser i EG-fördraget. Vad avser skillnaderna mellan EG-fördraget och EES-avtalet har Österrike anmärkt att trots dessa skillnader har EFTA-domstolen i en dom av den 16 december 1994 i målet Restamark (E-1/94, Report of the EFTA Court, 1 January 1994—30 June 1995, s. 15, punkterna 32—34, 46, 56, 63 och 64) implicit förklarat att de artiklar i EES-avtalet som är identiska i sak skall tolkas i enlighet med gällande rättspraxis från gemenskapsdomstolarna. Republiken Österrike har dessutom hävdats att både EES-avtalet och frihandelsavtalet föreskriver tullfrihet på industriprodukter, däri inbegripet den produkt som berörs i det aktuella fallet, och att frihandelsavtalet således enligt artikel 120 i EES-avtalet sedan den 1 januari 1994 inte är tillämpligt.
- 62 Rådet har hävdats att den omtvistade förordningen är förenlig med artikel 10 i EES-avtalet. I detta avseende har rådet gjort gällande att även om artikel 10 i EES-avtalet i enlighet med artikel 6 i EES-avtalet i princip skall tolkas mot bakgrund av domstolens rättspraxis angående motsvarande bestämmelser i EG-fördraget och särskilt artikel 12, kan den inte tolkas så, att "tullar är förbjudna, oberoende av alla överväganden om syftet med deras införande" (ovannämnda dom i målet Sociaal Fonds voor de Diamantarbeiders, punkt 13). Enligt rådet finns det viktiga skillnader mellan EG-fördraget och EES-avtalet (se domstolens yttrande av den 14 december 1991 angående EES-avtalet, yttrande 1/91, Rec. 1991, s. I-6079, punkt 13—22), vilka medför att artikel 10 i EES-avtalet måste tolkas annorlunda. EES-avtalet har således inte till syfte att upprätta en inre marknad utan inre gränser och dess bestämmelser avseende fri rörlighet för varor är endast tillämpliga på

varor med ursprung i en stat som är avtalsslutande part. EG-fördraget däremot utgör en konstitutionell akt genom vilken en ny rättsordning har införts. De bestämmelser i EG-fördraget som reglerar fri rörlighet och konkurrens utgör inte ett ändamål i sig, utan ett medel för att förverkliga målet att genomföra en ekonomisk integration som leder till upprättandet av en inre marknad och en ekonomisk och monetär union i syfte att bidra till att konkret föra den Europeiska unionen framåt.

- 63 Enligt rådet innehåller dessutom EES-avtalet — till skillnad från EG-fördraget, enligt vilket medlemsstaterna efter övergångsperiodens utgång inte har rätt att vidta skyddsåtgärder — i artikel 64 bestämmelser som gör det möjligt för de avtalsslutande parterna att vidta åtgärder för att avhjälpa snedvridning av konkurrensen till följd av att en av de avtalsslutande parterna beviljar statligt stöd eller till följd av ett statligt monopol och, i artikel 26 jämförd med protokoll 13, bestämmelser som gör det möjligt att införa utjämningstullar i de fall där EG:s regelverk inte fullständigt har integrerats med avtalet. De skyddsklausuler i EG-fördraget som sökanden har åberopat tillåter inte — till skillnad från dem i EES-avtalet — att autonoma åtgärder vidtas, utan föreskriver att åtgärder skall vidtas av rådet eller kommissionen, eller av en medlemsstat efter att ha erhållit särskilt tillstånd av kommissionen.
- 64 Rådet har, som svar på sökandens argument att omständigheten att EG är en tullunion och EES ett frihandelsområde inte påverkar tullfriheten för varor med ursprung i en stat som är avtalsslutande part, understrukit att det i gemenskapen inte längre finns någon gränskontroll av varor med ursprung i medlemsstaterna eller av varor från tredje länder som är i fri omsättning. I EES är däremot till och med varor med ursprung i en stat som är avtalsslutande part föremål för gränskontroller, vilka utförs antingen av gemenskapen eller av de övriga avtalsslutande parterna.
- 65 Rådet drar härav slutsatsen att de avtalsslutande parterna inom vissa gränser kan införa eller bibehålla tullar, i form av skyddsåtgärder vars syfte är att avhjälpa viss snedvridning av konkurrensen som påverkar deras handel.

- 66 Rådet har tillagt att den tull som har införts genom den omtvistade förordningen inte är en normal tull, utan en skyddsåtgärd som har vidtagits i enlighet med bestämmelserna i frihandelsavtalet. Eftersom det är en tull av eget slag (*sui generis*), omfattas den inte av artikel 10 i EES-avtalet, även om man tolkar denna artikel på det sätt som sökanden har föreslagit. För det första har det genom den omtvistade förordningen inte införts en tull, utan återkallats en tullkoncession genom att en tull återinförs. För det andra har denna tull inte allmän verkan, eftersom den endast är tillämplig på en särskild typ av växellådor, som tillverkas av en viss tillverkare i ett visst land. För det tredje har tullen återinförts i ett särskilt syfte, nämligen att avhjälpa den snedvridning som har uppkommit genom det stöd som Republiken Österrike har beviljat. Denna snedvridning försvann inte när EES-avtalet trädde i kraft. För det fjärde har tullen återinförts för en viss begränsad tid.
- 67 Slutligen, vad avser artikel 120 i EES-avtalet, har tullarna mellan gemenskapen och Republiken Österrike avskaffats genom artikel 3 i frihandelsavtalet. EES-avtalet har bara bibehållit de tullkoncessioner som beviljats enligt frihandelsavtalet, men föreskriver egentligen inga tullkoncessioner. Således har bestämmelserna i frihandelsavtalet angående tullkoncessioner inte upphört att gälla och tullar på import som lagligen har införts enligt frihandelsavtalet har således, i enlighet med artikel 120 i EES-avtalet, kunnat bibehållas efter EES-avtalets ikraftträdande, oavsett om de står i överensstämmelse med artikel 10 i detta avtal eller inte. Situationen skiljer sig klart från den som var för handen vid Republiken Österrikes anslutning till Europeiska unionen. Förordningen upphörde då att gälla, eftersom även frihandelsavtalet upphörde att gälla.
- 68 Kommissionen har gjort gällande att artikel 10 i EES-avtalet inte är identisk i sak med motsvarande bestämmelser i EG-fördraget och att artikel 6 i EES-avtalet således inte är tillämplig. Det framgår av artikel 10 att tullar av fiskal karaktär inte omedelbart omfattas av begreppet tullar på import och export samt avgifter med motsvarande verkan. Situationen är densamma för tullar som är av skyddskaraktär, eftersom inte heller de omfattas av den allmänna tullpolitiken, utan har ett eget syfte. Om artikel 10 skulle tolkas på det sätt som sökanden önskar, vore det omöjligt att tillämpa artikel 64 i avtalet. Dessutom vore i så fall artikel 26 i avtalet inte

nödvändig. Eftersom EES-avtalet inte har till syfte att avhjälpa snedvridande verkan på konkurrensen och handeln av förefintligt stöd av den typ som är i fråga i det aktuella fallet, är frihandelsavtalet det enda regelverk som är tillämpligt. Kommissionen har understrukit att det i artikel 120 i EES-avtalet endast föreskrivs att EES-avtalet skall ha företräde framför frihandelsavtalet i den utsträckning samma fråga regleras i det förra. Det är således möjligt att fortsätta att tillämpa vissa bestämmelser i frihandelsavtalet, däribland de som gemenskapen har tillämpat i det aktuella fallet.

— Påståendet att artikel 26 i EES-avtalet har åsidosatts

69 Sökanden har gjort gällande att den åtgärd som infördes genom förordningen utgör en utjämningstull och har till stöd för detta påstående särskilt åberopat definitionen i artikel VI.3 sista meningen i GATT, enligt vilken en utjämningstull är "en specialtull som uppbärs för att neutralisera varje premie eller subvention som har beviljats direkt eller indirekt för tillverkning, produktion eller export av en vara". Enligt sökanden strider den omtvistade förordningen följaktligen även mot artikel 26 i EES-avtalet, vilken, såsom en särskild bekräftelse av den generella principen i artikel 10 i avtalet, förbjuder utjämningstullar mellan de avtalslutande parterna, om inte annat anges i avtalet.

70 Det framgår av bestämmelserna om icke-tillämpning av antidumpningsåtgärder och utjämningstullar i protokoll 13 till avtalet att ett undantag från förbudet i artikel 26 i det aktuella fallet förutsätter att EG:s regelverk rörande handel med bildelar inte fullständigt har integrerats med avtalet, vilket inte är fallet. Samtliga regler om statligt stöd som är tillämpliga på bilsektorn anges uttryckligen i bilaga XV till EES-avtalet. De varor som sökanden tillverkar har sitt ursprung i Österrike och faller under kapitel 25—97 i systemet för harmoniserad varubeskrivning och kodifiering av varor (se artikel 8.2 och 8.3 a i EES-avtalet).

- 71 Republiken Österrike har hävdad att den omtvistade förordningen står i strid med artikel 26 i EES-avtalet. Österrike menar att det avgörande inte är vad rådet har kallat den aktuella tullen, utan dess egentliga syfte och den verkan den har, det vill säga, i det aktuella fallet, en utjämningstulls verkan.
- 72 Rådet har gjort gällande att den omtvistade förordningen inte inför en utjämningstull, utan återkallar en tullkoncession som, med tillämpning av artiklarna 23 och 27.3 a i frihandelsavtalet, har beviljats Republiken Österrike i enlighet med detta avtal. Förordningen innebär således inte ett åsidosättande av artikel 26 i EES-avtalet.
- 73 Kommissionen har hävdad att den omtvistade förordningen inte inför en utjämningstull, utan att den utgör en skyddsåtgärd av eget slag (*sui generis*) som består i att en tullkoncession återkallas med stöd av artikel 113 i EG-fördraget, vilket är en åtgärd som uttryckligen förutsetts i frihandelsavtalet i fall av olösta meningsskiljaktigheter rörande dess regler om statligt stöd.

— Påståendet att artikel 62 i EES-avtalet har åsidosatts

- 74 Sökanden har gjort gällande att det i artikel 62 i EES-avtalet tydligt anges att gemenskapens behörighet vad avser statligt stöd är begränsad till stöd som har beviljats av dess medlemsstater. Sökanden anser att gemenskapen således den 1 januari 1994 förlorade sin behörighet vad avser stöd som beviljats av EFTA-länderna. Den omtvistade förordningens ikraftträdande efter detta datum är följaktligen oförenlig med artikel 62 i EES-avtalet. Enligt sökanden har rådet, genom att framföra argumentet att det, med stöd av artikel 64 i EES-avtalet, skulle ha kunnat anta den omtvistade förordningen i form av en skyddsåtgärd, erkänt att det inte har iakttagit det förfarande som föreskrivs i denna artikel.

- 75 Rådet har inledningsvis anmärkt att den omtvistade förordningen inte har antagits med stöd av EES-avtalet, utan med stöd av frihandelsavtalet. Vidare har rådet inte förklarat stödet ogiltigt eller oförenligt med EES-avtalet, vilket endast EFTA:s övervakningsmyndighet kan göra. Vad avser EES-avtalet, skulle enligt rådet den skyddsåtgärd som det har vidtagit ha varit förenlig med artikel 64.

— Påståendet att förpliktelsen enligt internationell rätt att ej omintetgöra en traktats ändamål och syfte före dess ikraftträdande har åsidosatts

- 76 Sökanden har erinrat om att artikel 18 i Wienkonventionen om traktaträtten av den 23 maj 1969 (Recueil des traités des Nations unies, vol. 788, s. 354, nedan kallad Wienkonventionen I) samt artikel 18 i Wienkonventionen om traktater mellan stater och internationella organisationer eller mellan internationella organisationer av den 21 mars 1986 (Documents de l'Assemblée générale des Nations unies A/Conf. 129/15 av den 20 mars 1986, nedan kallad Wienkonventionen II) [vid översättningen fanns ingen svensk version att tillgå] förbjuder varje stat eller internationell organisation att kringgå ett internationellt avtals tvingande verkan genom att just innan avtalets ikraftträdande anta rättsakter som är oförenliga med de grundläggande principerna i avtalet. Sökanden har anfört att dessa bestämmelser särskilt föreskriver att under perioden mellan ett internationellt avtals undertecknande och dess ikraftträdande en stat är förpliktad att "avhålla sig från handlingar som skulle omintetgöra en traktats ändamål och syfte".
- 77 Enligt sökanden anses allmänt att Wienkonventionen I kodifierar vissa regler i den internationella sedvanerätten som alla måste följa och att gemenskapen således är bunden av dessa regler som konventionen har kodifierat. Detta bekräftas av att domstolen vid flera tillfällen har åberopat bestämmelserna i konventionen i sin tolkning av internationella avtal ingångna av gemenskapen, däri inbegripet frihandelsavtalet (se särskilt ovannämnda yttrande 1/91, punkt 14, och domstolens dom av den 1 juli 1993, Metalsa, C-312/91, Rec. 1993, s. I-3751, punkt 12).

78 Dessutom är artikel 18 i Wienkonventionen I och artikel 18 i Wienkonventionen II uttryck för en generell folkrättslig princip om skydd för berättigade förväntningar, enligt vilken ett rättssubjekt enligt internationell rätt under vissa villkor är bundet av de förväntningar som dess handlingar skapar hos andra rättssubjekt enligt internationell rätt.

79 Sökanden har tillbakavisat rådets argument att artikel 18 i Wienkonventionen I inte ger enskilda rättigheter som de kan åberopa vid förstainstansrätten. För det första är argumentet att avtalet inte har direkt effekt irrelevant i förfaranden enligt artikel 173 i EG-fördraget. Internationella avtal utgör en integrerad del av gemenskapens rättsordning och det ankommer på gemenskapens institutioner, däribland domstolen och förstainstansrätten, att tillse att de iakttas. Omständigheten att vissa internationella avtal inte är direkt tillämpliga har ingen betydelse för gemenskapens skyldighet att tillse att de iakttas (se domstolens dom av den 10 juli 1984, STS mot kommissionen, 126/83, Rec. 1984, s. 2769, av den 22 juni 1989, Fediol mot kommissionen, 70/87, Rec. 1989, s. 1781, punkt 20, och av den 7 maj 1991, Nakajima mot rådet, C-69/89, Rec. 1991, s. I-2069, punkt 31, samt generaladvokat Lenz förslag till avgörande i denna dom, punkt 53, och generaladvokat Gulmanns förslag till avgörande i domen av den 5 oktober 1994, Tyskland mot rådet, C-280/93, Rec. 1994, s. I-4973, punkterna 135 och 137). För det andra innehåller artikel 18 i Wienkonventionen I ett otvetydigt och ovillkorligt förbud mot handlingar som är oförenliga med ett internationellt avtals ändamål och syfte.

80 Av detta följer att mellan dagen för undertecknade och dagen för ikraftträdande av EES-avtalet var gemenskapen förpliktad att inte vidta åtgärder som kunde försvåra genomförandet av avtalets ändamål och syfte. Denna förpliktelse fick en ännu större betydelse efter det att samtliga avtalsslutande parter hade ratificerat EES-avtalet.

81 I detta avseende har sökanden anmärkt att ratifikationsförfarandet avslutades den 13 december 1993 då rådet och kommissionen tillsammans antog beslut 94/1, och

att bestyrkta kopior av ratifikationsinstrumenten samt informationen, enligt vilken EES-avtalet skulle träda i kraft den 1 januari 1994, överlämnats till de avtalsslutande parterna. Vid den tidpunkt då den omtvistade förordningen antogs, det vill säga den 20 december 1993, var rådet således medvetet om att EES-avtalet skulle träda i kraft några dagar senare. Eftersom ett av de viktigaste syftena med EES-avtalet är att avskaffa tullar mellan de avtalsslutande parterna, har gemenskapen, genom att anta den omtvistade förordningen efter ratifikationsperiodens utgång, äventyrat förverkligandet av EES-avtalets ändamål och syfte.

- 82 Republiken Österrike har hävdad att rådet, genom att anta den omtvistade förordningen innan EES-avtalet hade trätt i kraft, men efter det hade ratificerats av samtliga avtalsslutande parter, har åsidosatt Republiken Österrikes och dess medborgares rättigheter. Rådet har således åsidosatt en för medlemsstaterna gemensam allmän rättsprincip, nämligen de avtalsslutande parternas ömsesidiga skyldighet att handla med god vilja före ett avtals ikraftträdande, som är en folkrättslig princip som har erkänts i artikel 18 i Wienkonventionen I.
- 83 Republiken Österrike har dessutom, under åberopande av italiensk, tysk, belgisk, spansk och brittisk rätt, gjort gällande att det även finns en allmän rättsprincip, som är gemensam för medlemsstaternas rättsordningar, enligt vilken en part i ett avtal som medför förpliktelser måste handla med god vilja för att tillvarata de andra parternas eller deras rättsinnehavares intressen under den tid då avtalets verkställighet är uppskjuten. Denna princip är en följd av principen om skydd för berättigade förväntningar. Förstainstansrätten bör följaktligen upplyfta den till en allmän gemenskapsrättslig princip. Denna princip har även den åsidosatts genom antagandet av den omtvistade förordningen. Republiken Österrike anser att sökanden, som kommer i åtnjutande av EES-avtalets fördelar, måste kunna åberopa denna princip.
- 84 Rådet har inte bestritt sökandens påstående att artikel 18 i Wienkonventionen I och artikel 18 i Wienkonventionen II innehåller kodifieringar av internationell sedvanerätt som binder gemenskapen.

- 85 Rådet har dock för det första hävdad att det inte har åsidosatt dessa regler, eftersom den omtvistade förordningen är helt förenlig med EES-avtalet. Enligt rådet har det således varken förekommit någon handling som omintetgör EES-avtalets ändamål och syfte eller något åsidosättande av Republiken Österrikes berättigade förväntningar.
- 86 Rådet har för det andra hävdad att de regler som sökanden har åberopat hör till traktaträtten, vilken är ett område av den internationella rätten som endast berör suveräna staters och internationella organisationers rättigheter samt förhållandet dem emellan. Sådana regler medför inga rättigheter för enskilda som dessa kan åberopa vid förstainstansrätten. Den aktuella bestämmelsen är dessutom inte tillräckligt precis för att kunna vara direkt tillämplig, vilket i än högre grad gäller för principen om skydd för berättigade förväntningar.

Förstainstansrättens bedömning

- 87 Inom ramen för en talan om ogiltigförklaring enligt artikel 173 i fördraget skall en ifrågasatt rättsakts lagenlighet bedömas med hänsyn till de sakomständigheter och den lagstiftning som var för handen vid den tidpunkt då rättsakten antogs (se domstolens dom av den 7 februari 1979, Frankrike mot kommissionen, förenade målen 15/76 och 16/76, Rec. 1979, s. 321, punkt 7, och förstainstansrättens dom av den 22 oktober 1996, SNCF och British Railways mot kommissionen, förenade målen T-79/95 och T-80/95, REG 1996 s. II-1491, punkt 48).
- 88 Sökandens argument att den omtvistade förordningens lagenlighet skall bedömas vid tidpunkten för dess ikraftträdande kan således inte vinna bifall.
- 89 Sökanden har vidare hävdad att EES-avtalet utgjorde en del av de sakomständigheter och den lagstiftning som var för handen då den omtvistade förordningen antogs den 20 december 1993 och att rådet, genom att anta den omtvistade förordningen några dagar före EES-avtalets ikraftträdande, har åsidosatt en folkrättslig princip,

kallad "principen om god vilja", enligt vilken de parter som undertecknar ett internationellt avtal inte i avvaktan på avtalets ikraftträdande kan anta rättsakter som omintetgör avtalets ändamål och syfte.

- 90 I detta avseende skall det inledningsvis anmärkas att principen om god vilja är en internationell sedvanerättslig regel vars existens har erkänts av den internationella domstolen (se dom av den 25 maj 1926, *Intérêts allemands en Haute-Silésie polonaise*, CPJI, serie A, nr 7, s. 30 och 39) och som gemenskapen således är bunden av.
- 91 Denna princip har kodifierats genom artikel 18 i Wienkonventionen I, som har följande lydelse:

"En stat är förpliktad att avhålla sig från handlingar som skulle omintetgöra en traktats ändamål och syfte, när

- a) den har undertecknat traktaten eller utväxlat de instrument som utgör traktaten med förbehåll för ratifikation, godtagande eller godkännande, så länge den icke har uttryckt sin avsikt att ej bli part i traktaten; eller
 - b) den har uttryckt sitt samtycke till att vara bunden av traktaten, så länge traktaten ej har trätt i kraft, förutsatt att ikraftträdandet icke otillbörligt fördröjs."
- 92 I det aktuella fallet har rådet antagit den omtvistade förordningen den 20 december 1993, det vill säga sju dagar efter det att gemenskaperna, såsom sista avtalsslutande parter, hade godkänt EES-avtalet och deponerat sina godkännandeinstrument (se punkt 23 ovan). Således var EES-avtalets ikraftträdandedatum känt för gemenskaperna sedan den 13 december 1993. Det framgår nämligen av artikel 129.3 i

EES-avtalet, i dess lydelse efter att ha ersatts med artikel 6 i justeringsprotokollet, och av artiklarna 1.1 och 22.3 i justeringsprotokollet att detta avtal skulle träda i kraft den första dagen i den månad som följer efter den sista underrättelsen om godkännande eller ratifikation.

93 Det skall vidare anmärkas att principen om god vilja inom folkrätten, följer av principen om skydd för berättigade förväntningar vilken enligt rättspraxis utgör en del av gemenskapens rättsordning (se domstolens dom av den 3 maj 1978, Töpfer mot kommissionen, 112/77, Rec. 1978, s. 1019, punkt 19). Varje ekonomisk aktör hos vilken en institution har väckt välgrundade förhoppningar har rätt att göra gällande principen om skydd för berättigade förväntningar (se särskilt förstainstansrättens dom av den 13 juli 1995, O'Dwyer m. fl. mot rådet, förenade målen T-466/93, T-469/93, T-473/93, T-474/93 och T-477/93, REG 1995, s. II-2071, punkt 48).

94 I en situation där gemenskaperna har deponerat sina godkännandeinstrument för ett internationellt avtal och där detta avtals datum för ikraftträdande är känt, kan de ekonomiska aktörerna göra gällande principen om skydd för berättigade förväntningar för att motsätta sig att institutionerna, under den period som föregår det internationella avtalets ikraftträdande, antar sådana rättsakter som strider mot bestämmelser i avtalet som, efter avtalets ikraftträdande, har direkt effekt.

95 Sökanden har således rätt att begära att den omtvistade förordningens lagenlighet prövas med beaktande av de bestämmelser i EES-avtalet som efter avtalets ikraftträdande har direkt effekt.

96 Före en prövning av sökandens olika argument på denna punkt, bör det, för det första, kontrolleras dels om och i vilken mån som bestämmelserna i EES-avtalet

har ersatt bestämmelserna i frihandelsavtalet, dels om EES-avtalet är tillämpligt på de varor som är i fråga i detta mål.

- 97 Det skall anmärkas att frihandelsavtalet, som var tillämpligt vid den tidpunkt då sakomständigheterna inträffade och med stöd av vilket den omtvistade förordningen antogs, varken hade upphävts eller suspenderats vid tidpunkten för EES-avtalets ikraftträdande. Det framgår dock av artikel 120 i EES-avtalet att bestämmelserna i detta avtal har företräde framför bestämmelserna i frihandelsavtalet ”i den utsträckning samma fråga regleras” i EES-avtalet. De bestämmelser i EES-avtalet som berörs i det aktuella målet reglerar samma fråga som de relevanta artiklarna i frihandelsavtalet. Artikel 10 i EES-avtalet reglerar samma fråga som artiklarna 3 och 6 i frihandelsavtalet, nämligen tullar på import och avgifter med motsvarande verkan. Artikel 61 i EES-avtalet angående statligt stöd är mer specifik än och har en lika stor räckvidd som artikel 23.1 iii i frihandelsavtalet; den är nästan identisk med artikel 92 i EG-fördraget. Dessutom upptas de särskilda bestämmelser om statligt stöd som gäller inom gemenskapen i bilaga XV till EES-avtalet. Vad avser de förfaranden som föreskrivs i artikel 27.2 och 27.3 a i frihandelsavtalet skall det erinras om att i enlighet med artikel 108 i EES-avtalet skall EFTA-staterna upprätta EFTA:s övervakningsmyndighet och EFTA-domstolen. Dessa två institutioner har, särskilt vad avser konkurrens och statligt stöd, getts befogenheter och förfaranden som motsvarar dem inom gemenskapen på dessa områden. Kompetensfördelningen och samarbetet mellan EFTA:s övervakningsmyndighet och kommissionen på området för statligt stöd regleras av artikel 62 i EES-avtalet. Av vad som ovan har sagts följer att efter EES-avtalets ikraftträdande skall de nämnda bestämmelserna i EES-avtalet ha företräde framför motsvarande bestämmelser i frihandelsavtalet.
- 98 Förstainstansrätten noterar i detta sammanhang — utan att uttala sig i frågan om det stöd som Republiken Österrike har beviljat är förenligt med frihandelsavtalet eller EES-avtalet — att rådet hade avslutat det förfarande som föreskrivs i bestämmelserna i frihandelsavtalet om statligt stöd innan det antog den omtvistade förordningen. Såsom framgår av föregående punkt, har dock bestämmelserna i EES-avtalet om statligt stöd efter EES-avtalets ikraftträdande företräde framför motsvarande bestämmelser i frihandelsavtalet. I detta avseende innehåller EES-avtalet egna regler och förfaranden som gör det möjligt för de avtalslutande parterna att undanröja statligt stöd som är oförenligt med avtalets funktion.

- 99 Vad gäller frågan om EES-avtalet är tillämpligt på de varor som avses i den omtvistade förordningen är det ostridigt i målet att dessa varor har sitt ursprung i en stat som är avtalsslutande part till EES-avtalet och att de omfattas av kapitel 25—97 i systemet för harmoniserad varubeskrivning och kodifiering. Enligt artikel 8.2 och 8.3 a i EES-avtalet är EES-avtalet således tillämpligt på dessa varor efter dess ikraftträdande.
- 100 För det andra, bör det följaktligen prövas om artikel 10 i EES-avtalet har direkt effekt efter EES-avtalets ikraftträdande.
- 101 Det framgår av artikel 228.7 i EG-fördraget att internationella avtal som gemenskapen har ingått i enlighet med fördraget är bindande för gemenskapens institutioner och för medlemsstaterna. Enligt fast rättspraxis utgör bestämmelser i ett sådant avtal en integrerad del av gemenskapens rättsordning från det att avtalet har trätt i kraft (se ovannämnda dom i målet Haegeman, punkt 5). Det följer också av fast rättspraxis att bestämmelser i ett sådant avtal kan ha direkt effekt om de är ovillkorliga och tillräckligt precisa (se exempelvis domstolens dom av den 5 februari 1976, Bresciani, 87/75, Rec. 1976, s. 129, punkt 25, och av den 26 oktober 1982, Kupferberg, 104/81, Rec. 1982, s. 3641, punkt 23).
- 102 I detta avseende anmärker förstainstansrätten att det inte finns något i akten som tyder på att EES-avtalet, som gemenskapen har ingått med stöd av artikel 238 i EG-fördraget, inte skulle ha ingåtts i enlighet med fördraget. Av detta följer att sedan avtalets ikraftträdande den 1 januari 1994 utgör EES-avtalets bestämmelser en integrerad del av gemenskapens rättsordning. Det skall även erinras om att det i artikel 10 första meningen i EES-avtalet föreskrivs att tullar på import och export samt alla avgifter med motsvarande verkan skall vara förbjudna mellan de avtalsslutande parterna. I den andra meningen i samma artikel preciseras att utan att det

påverkar tillämpningen av arrangemangen i protokoll 5 till avtalet skall detta förbud också gälla tullar av fiskal karaktär. I artikel 10 uppställs således en ovillkorlig och precis regel med ett enda undantag som även det är ovillkorligt och precist. Härav följer att sedan EES-avtalets ikraftträdande har denna artikel direkt effekt.

103 För det tredje bör det kontrolleras om den omtvistade förordningen genom att återinföra en tullsats om 4,9 procent strider mot artikel 10 i EES-avtalet.

104 I artikel 6 i EES-avtalet föreskrivs:

”Utan att föregripa en framtida utveckling av rättspraxis skall bestämmelserna i detta avtal, i den mån de i sak är identiska med motsvarande bestämmelser i Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen och i Fördraget om upprättandet av Europeiska kol-och stålgemenskapen samt med rättsakter som antagits med tillämpning av dessa två fördrag, vid genomförande och tillämpning tolkas i enlighet med relevanta avgöranden av Europeiska gemenskapernas domstol som meddelats före dagen för undertecknandet av detta avtal.”

105 Rådet har gjort gällande att artikel 10 i EES-avtalet trots denna bestämmelse inte skall tolkas på samma sätt som motsvarande bestämmelser i EG-fördraget, eftersom det finns viktiga skillnader mellan EG-fördraget och EES-avtalet (se punkt 62 ovan).

106 Detta argument kan inte godtas. Det framgår nämligen av rättspraxis att för att avgöra om tolkningen av en bestämmelse i EG-fördraget skall utsträckas till att omfatta en identisk bestämmelse i ett avtal som EES-avtalet skall denna

bestämmelse bedömas mot bakgrund av såväl avtalets ändamål och syfte som dess sammanhang (se domstolens dom av den 9 februari 1982, Polydor, 270/80, Rec. 1982, s. 329, punkt 8, och av den 16 juli 1992, Legros m. fl., C-163/90, Rec. 1992, s. I-4625, punkt 23). Enligt lydelsen av artikel 1.1 i EES-avtalet har detta avtal till syfte att främja ett fortgående och balanserat stärkande av handeln och de ekonomiska förbindelserna mellan de avtalssslutande parterna på lika konkurrensvillkor och med respekt för samma regler, i avsikt att skapa ett homogent Europeiskt ekonomiskt samarbetsområde. För att uppnå detta mål har de avtalssslutande parterna beslutat att undanröja i stort sett samtliga hinder för handeln dem emellan i enlighet med GATT: s bestämmelser om upprättande av frihandelsområden.

107 EES-avtalet innebär en förstärkt integration med mer långtgående syften än ett enkelt frihandelsavtal. Således framgår det av artikel 1.2 att EES bland annat innebär fri rörlighet för varor, personer, tjänster och kapital samt upprättande av ett system som säkerställer att konkurrensen inte snedvrids och att reglerna därom respekteras lika. De regler som är tillämpliga i förhållandet mellan de avtalssslutande parterna på de områden som omfattas av EES-avtalet motsvarar i sak bestämmelser i EG-och EKSG-fördragen och i de rättsakter som har antagits med tillämpning av dessa fördrag. Syftet med EES-avtalet är även att utsträcka den framtida gemenskapsrätten till att gälla EES på de områden som omfattas av avtalet, allt eftersom den skapas, utvecklas eller förändras och ett beslutsförfarande föreskrivs i detta syfte. I EES-avtalet föreskrivs också att EFTA-staterna skall upprätta en övervakningsmyndighet, EFTA: s övervakningsmyndighet, med likvärdiga befogenheter och liknande uppgifter som kommissionen samt en domstol, EFTA-domstolen. I artikel 109 i EES-avtalet preciseras att fullgörandet av skyldigheterna enligt EES-avtalet skall övervakas av, å ena sidan, EFTA: s övervakningsmyndighet, och å andra sidan, kommissionen, som skall handla i enlighet med EG-fördraget, EKSG-fördraget och EES-avtalet. Det följer av artikel 108.2 i EES-avtalet samt av avtalet mellan EFTA-staterna av den 2 maj 1992 om upprättande av en övervakningsmyndighet och en domstol (EGT L 344, 1994, s. 1, nedan kallat EFTA: s övervakningsavtal) att EFTA-domstolen har behörigheter som motsvarar dem som domstolen och förstainstansrätten har.

108 Genom att upprätta EFTA: s övervakningsmyndighet och EFTA-domstolen, med befogenheter och behörigheter som liknar kommissionens och domstolens, har det

skapats ett system med två pelare, i vilket EFTA:s övervakningsmyndighet och EFTA-domstolen övervakar tillämpningen av EES-avtalet vad avser EFTA-staterna, medan kommissionen, domstolen och förstainstansrätten övervakar tillämpningen vad avser gemenskapen. Detta system förstärks av ett stort antal element som har till ändamål att säkerställa systemets homogenitet, bland vilka skall nämnas — utöver likheten i ordalydelse mellan olika bestämmelser i EES-avtalet och i EG-och EKSG-fördragen — fjärde och femtonde övervägandena i ingressen till EES-avtalet och artikel 6 i EES-avtalet samt, bland annat, artikel 3 i EFTA:s övervakningsavtal. Enligt fjärde övervägandet i ingressen är de avtalsslutande parternas mål att ”upprätta ett dynamiskt och homogent europeiskt ekonomiskt samarbetsområde, som är grundat på gemensamma regler och lika konkurrensvillkor och som tillhandahåller lämpliga medel för verkställighet, också på den rättsliga nivån, och som kan uppnås på grundval av jämlikhet och ömsesidighet samt allmän jämvikt i fråga om fördelar, rättigheter och skyldigheter för de avtalsslutande parterna”. I det femtonde övervägandet i ingressen — som de avtalsslutande parterna tillade efter det att domstolen, i sitt ovannämnda yttrande 1/91, hade konstaterat att domstolssystemet i den första versionen av avtalet, enligt vilken det skulle upprättas en EES-domstol, var oförenligt med EEG-fördraget — preciseras vidare att de avtalsslutande parternas mål, ”med full hänsyn till domstolarnas oberoende ställning, är att nå och upprätthålla en enhetlig tolkning och tillämpning av detta avtal och de bestämmelser i gemenskapslagstiftningen som i sak återges i detta avtal samt att nå lika behandling av enskilda och företag vad avser de fyra friheterna och konkurrensvillkoren”. Såsom förstainstansrätten har erinrat om i punkt 104, ovan, föreskriver artikel 6 i EES-avtalet att bestämmelserna i avtalet, i den mån som de i sak är identiska med gemenskapens regler, skall tolkas i enlighet med avgöranden från domstolen och förstainstansrätten som har meddelats före dagen för undertecknandet av avtalet. Slutligen framgår det av artikel 3.2 i EFTA:s övervakningsavtal att EFTA:s övervakningsmyndighet och EFTA-domstolen, vid tolkning och tillämpning av EES-avtalet, skall ta vederbörlig hänsyn till de principer som har fastställts genom relevanta avgöranden av domstolen och förstainstansrätten, som meddelats efter dagen för undertecknandet av EES-avtalet (se EFTA-domstolens ovannämnda dom i målet *Restamark*, punkterna 24, 33 och 34, och av den 21 mars 1995, *Scottish Salmon Growers Association mot EFTA:s övervakningsmyndighet*, E-2/94, Report of the EFTA Court, 1 January 1994-30 June 1995, s. 59, punkterna 11 och 13).

109 Domstolen har, i motsats till vad rådet har påstått, inte i sitt ovannämnda yttrande 1/91 uttalat sig på ett sätt som försvagar den betydelse som de avtalsslutande

parternas mål att skapa ett dynamiskt och homogent EES har för tolkningen och tillämpningen av avtalet. När domstolen konstaterade att förverkligandet av målet att uppnå homogenitet i tolkningen och tillämpningen av rätten i EES försvårades av skillnader som fanns mellan, å ena sidan, avtalets syften och sammanhang, och, å andra sidan, gemenskapsrättens syften och sammanhang, gjorde den detta konstaterande inom ramen för den prövning av EES-avtalets tänkta domstolssystem med syfte att fastställa huruvida detta riskerade att undergräva den autonomi som gemenskapens rättsordning har i sin strävan att uppnå sina egna mål och inte inom ramen för en prövning av ett enskilt fall där det är nödvändigt att avgöra om en bestämmelse i EES-avtalet, som i sak är identisk med en bestämmelse i gemenskapsrätten, skall tolkas i enlighet med rättspraxis från domstolen och förstainstansrätten.

- 110 Av dessa konstateranden följer att artikel 6 i EES-avtalet skall tolkas så, att när en bestämmelse i EES-avtalet i sak är identisk med motsvarande regler i EG-och EKSG-fördragen och i rättsakter som har antagits med tillämpning av dessa två fördrag, skall den tolkas i enlighet med relevanta avgöranden av domstolen och förstainstansrätten som har meddelats före dagen för undertecknandet av EES-avtalet.
- 111 Förstainstansrätten konstaterar vidare att artikel 10 i EES-avtalet i sak är identisk med artiklarna 12, 13, 16 och 17 i EG-fördraget enligt vilka, sedan övergångsperiodens utgång, tullar på import och export samt alla avgifter med motsvarande verkan mellan medlemsstaterna är förbjudna. Enligt artikel 6 i EES-avtalet skall artikel 10 således tolkas i enlighet med relevanta avgöranden av domstolen och förstainstansrätten som har meddelats före dagen för undertecknandet av EES-avtalet.
- 112 På denna punkt måste, för det första, kommissionens argument att, eftersom det framgår av artikel 10 i EES-avtalet att tullar av fiskal karaktär inte omedelbart anses omfattas av begreppet tullar på import och export samt avgifter med motsvarande verkan, är denna artikel och motsvarande bestämmelser i EG-fördraget

inte i sak identiska, förkastas. Det räcker här att erinra om att EG-fördraget innehåller en motsvarande bestämmelse, närmare bestämt artikel 17 i fördraget, i vilken det preciseras att förbuden i artikel 9 i fördraget skall tillämpas även om tullarna är av fiskal karaktär och vilken har till ändamål att undvika att förbudet mot tullar på import och export samt alla avgifter med motsvarande verkan kringgås (se ovan nämnda dom i målet Sociaal Fonds voor de Diamantarbeiders, punkterna 8 och 9).

- 113 För det andra, i motsats till vad kommissionen har hävdad, gör inte den av sökanden föreslagna tolkningen av artikel 10 i EES-avtalet det omöjligt att tillämpa artikel 64 i EES-avtalet. I fråga om statligt stöd får enligt denna bestämmelse den drabbade avtalslutande partens behöriga myndighet omedelbart vidta åtgärder för att avhjälpa den snedvridning av konkurrensen som uppkommit. Då artikel 64 utgör ett undantag från de andra bestämmelserna i EES-avtalet, kan den tillämpas utan hänsyn till övriga bestämmelser i avtalet. Innan åtgärder vidtas måste dock det förfarande som föreskrivs i artikel 64 i EES-avtalet ha avslutats och de villkor som där föreskrivs vara uppfyllda.
- 114 För det tredje kan de olika skyddsklausulerna i EES-avtalet enligt vilka de avtalslutande parterna får avvika från bestämmelserna i avtalet endast användas under vissa bestämda förhållanden och i allmänhet efter ett kontradiktoriskt förfarande i Gemensamma EES-kommittén. Dessa klausuler har, förutom i de särskilda situationer som kan leda till att de tillämpas, ingen inverkan på det syfte som artikel 10 har inom ramen för EES-avtalet och följaktligen inte heller på den tolkning som denna artikel skall ges. Denna slutsats understöds särskilt av det faktum att fram till dess att Fördraget om Europeiska unionen trädde i kraft kunde medlemsstaterna enligt artikel 115 i EEG-avtalet i brådskande fall, under övergångsperioden, själva vidta nödvändiga åtgärder och av att domstolen, såsom sökanden med rätta har anmärkt, i den ovan nämnda domen i målet Sociaal Fonds voor de Diamantarbeiders, förklarade just de avgifter som uppburits under övergångsperioden som olagliga.

115 För det fjärde måste kommissionens argument att artikel 26 i EES-avtalet inte vore nödvändig om artikel 10 skulle tolkas i enlighet med domstolens rättspraxis även det förkastas. I artikel 26 i EES-avtalet föreskrivs att antidumpningsåtgärder, utjämningstullar och åtgärder för att motverka otillåtet handelsbruk från tredje lands sida inte skall tillämpas på förbindelser mellan de avtalsslutande parterna, om inte annat anges i EES-avtalet. I första stycket i protokoll 13 till avtalet föreskrivs att tillämpningen av artikel 26 är begränsad till de områden som omfattas av avtalets bestämmelser och på vilka gemenskapsrättsakterna fullständigt har integrerats med avtalet. Det framgår av andra stycket i samma protokoll att artikel 26 inte är tillämplig i situationer där en av de avtalsslutande parterna vidtar åtgärder som är riktade mot tredje land och som syftar till att undvika kringgående av antidumpningsåtgärder, utjämningstullar och åtgärder för att motverka otillåtet handelsbruk som kan tillskrivas tredje land.

116 Artikel 26 jämförd med protokoll 13 till avtalet skall således tolkas så, att den reglerar de situationer där antidumpningsåtgärder, utjämningstullar och åtgärder för att motverka otillåtet handelsbruk som kan tillskrivas tredje land kan vidtas av de avtalsslutande parterna sinsemellan, utan hinder av de övriga bestämmelserna i EES-avtalet. Dessutom avser artikel 26 inte bara de åtgärder som vidtas i form av tullar utan även alla andra åtgärder, oberoende av form, däribland åtaganden som accepteras genom beslut av kommissionen i dumpningsärenden. Följaktligen har artikel 26 i EES-avtalet sitt eget berättigande som är oberoende av det berättigande artikel 10 i EES-avtalet har.

117 För övrigt har den omtvistade förordningen inte antagits för att undvika att antidumpningsåtgärder, utjämningstullar och åtgärder för att motverka otillåtet handelsbruk från tredje lands sida kringgås. Vidare omfattas statligt stöd av artikel 61—64 i EES-avtalet. Dessutom har samtliga gemenskapsrättsakter på området, särskilt gemenskapens regler om statligt stöd till bilsektorn (89/C 123/03, EGT C 123, 18.5.1989, s. 3) integrerats med avtalet. De åtgärder som har införts

genom den omtvistade förordningen är följaktligen, utan att det är nödvändigt att uttala sig i frågan huruvida dessa åtgärder skall anses som utjämningstullar, inte heller tillåtna enligt artikel 26 i EES-avtalet.

- 118 Som en egentligen överflödiga kommentar bör det anmärkas att domstolen, vad gäller frihandelsavtalen med EFTA-länderna — som har ett mycket mer begränsat ändamål än EES-avtalet — i sin ovannämnda dom i målet Legros m. fl. (punkt 26), som rörde artikel 6 i avtalet mellan gemenskapen och Konungariket Sverige (rådets förordning (EEG) nr 2838/72 av den 19 december 1972 om ingående av ett avtal mellan Europeiska ekonomiska gemenskapen och Konungariket Sverige (EGT L 300, s. 96)) [vid översättningen fanns ingen svensk version att tillgå] om avgifter med motsvarande verkan, har förklarat att inom ramen för målet att undanröja handelshinder spelar avvecklandet av tullar på import en avgörande roll och att samma sak gäller avvecklandet av avgifter med motsvarande verkan vilka enligt domstolens rättspraxis är nära knutna till tullar i strikt mening (se bland annat domstolens dom av den 13 december 1973, *Sociaal Fonds voor de Diamantarbeiders*, förenade målen 37/73 och 38/73, Rec. 1973, s. 1609, punkterna 12 och 13, och av den 12 februari 1992, *Leplat*, C-260/90, Rec. 1992, s. I-643, punkt 15). Domstolen drog därav slutsatsen att frihandelsavtalet skulle förlora en stor del av sin ändamålsenliga verkan om begreppet avgift med motsvarande verkan, som förekommer i artikel 6, skulle tolkas mer restriktivt än samma begrepp i EEG-fördraget.
- 119 Med beaktande av samtliga dessa omständigheter bör det således prövas om den omtvistade förordningen efter EES-avtalets ikraftträdande står i strid med artikel 10 i EES-avtalet tolkad, såsom följer av artikel 6, i enlighet med relevanta avgöranden av domstolen och förstainstansrätten som meddelats före dagen för under-tecknandet av EES-avtalet.
- 120 I detta avseende måste rådets argument att den åtgärd som har vidtagits genom den omtvistade förordningen inte utgör en tull utan en skyddsåtgärd av eget slag (*sui generis*) som, i denna egenskap, inte omfattas av artikel 10 i EES-avtalet förkastas. Redan i titeln till den omtvistade förordningen anges att den avser ”återkallande av tullkoncessioner”. I artikel 1 i den omtvistade förordningen föreskrivs dessutom att ”[e]n tullsats om 4,9 procent återinförs härmed på import av F15-växellådor för bilar som tillverkas av General Motors Austria” och i dess tjugotredje övervägande

talas om "införande av en avgift på en nivå som motsvarar den tull som skulle ha varit tillämplig om [frihandelsavtalet] inte hade trätt i kraft". Slutligen har rådets företrädare, som svar på en fråga från förstainstansrätten, vid förhandlingen medgett att en åtgärds benämning är av mindre betydelse, eftersom den har samma verkan oavsett om den benämns antidumpningstull, utjämningsstull, återkallande av tullkoncessioner, införande av tull eller skyddsåtgärd av eget slag (*sui generis*).

- 121 Det bör vidare erinras om att enligt fast rättspraxis "[e]n avgift, om än minimal, som införs ensidigt, oavsett dess benämning eller utformning, och som läggs på inhemska eller utländska varor på grund av att dessa passerar gränsen, utgör, om den inte är en tull i egentlig mening, en avgift med motsvarande verkan enligt artiklarna 9 och 12 i fördraget, även om den inte uppbärs för statens räkning, inte har någon diskriminerande eller skyddande effekt och den avgiftsbelagda varan inte konkurrerar med inhemsk produktion" (den ovan nämnda domen av den 1 juli 1969 i målet *Sociaal Fonds voor de Diamantarbeiders*, punkt 18).
- 122 Den åtgärd som har införts genom den omtvistade förordningen utgör en avgift som gemenskapen ensidigt har infört och som har lagts på F15-växellådor på grund av att de passerar en gräns. Utan att det är nödvändigt att avgöra om denna åtgärd skall anses som en tull på import i egentlig mening, måste det konstateras att den åtminstone utgör en avgift med motsvarande verkan i den mening som avses i artikel 10 i EES-avtalet. Av detta följer att efter EES-avtalets ikraftträdande var den omtvistade förordningen oförenlig med denna artikel.
- 123 Av det ovanstående följer att rådet, genom att anta den omtvistade förordningen under den tidsperiod som föregick EES-avtalets ikraftträdande, efter det att gemenskaperna hade deponerat sina godkännandeinstrument, har åsidosatt sökandens berättigade förväntningar.

- 124 Dessutom framgår det av rättspraxis att gemenskapslagstiftningen måste vara tillförlitlig och dess tillämpning förutsebar för de enskilda. Rättssäkerhetsprincipen kräver att varje rättsakt som antas av institutionerna och som har rättsverkningar skall vara klar och precis samt bringas till den berördes kännedom på ett sådant sätt att denne med säkerhet kan förvissa sig om den tidpunkt åtgärden föreligger och när den börjar ha rättsverkningar. Detta rättssäkerhetskrav måste iakttagas särskilt noggrant när det rör sig om en åtgärd som kan ha ekonomiska konsekvenser, för att de berörda skall vara medvetna om den exakta omfattningen av de förpliktelser som åläggs dem (se domstolens dom av den 9 juli 1981, *Gondrand Frères et Garancini*, 169/80, Rec. 1981, s. 1931, punkt 17, av den 22 februari 1984, *Kloppenburger*, 70/83, Rec. 1984, s. 1075, punkt 11, och av den 15 december 1987, *Irland mot kommissionen*, 325/85, Rec. s. 5041, punkt 18, och förstainstansrättens dom av den 7 februari 1991, *Tagaras mot domstolen*, förenade målen T-18/89 och T-24/89, Rec. 1991, s. II-53, punkt 40).
- 125 Genom att anta den omtvistade förordningen den 20 december 1993, vid en tidpunkt då det med säkerhet visste att EES-avtalet skulle träda i kraft den 1 januari 1994, har rådet medvetet skapat en situation i vilken, från och med januari månad år 1994 förelåg två oförenliga rättsregler sida vid sida, nämligen dels den omtvistade förordningen, direkt tillämplig i de nationella rättsordningarna, i vilken en tullsats om 4,9 procent på import av F15-växellådor tillverkade av sökanden återinförs, dels artikel 10 i EES-avtalet, som har direkt effekt, enligt vilken tullar på import och samtliga avgifter med motsvarande verkan förbjuds. Följaktligen kan den omtvistade förordningen inte betecknas som en tillförlitlig gemenskapslagstiftning och dess tillämpning kan inte anses vara förutsebar för de enskilda. Av detta följer att rådet även har åsidosatt rättssäkerhetsprincipen.
- 126 Även om dessa två åsidosättanden av allmänna rättsprinciper i sig måste anses vara tillräckligt allvarliga för att medföra att den omtvistade förordningen ogiltigförklaras, bör det dessutom avgöras om rådet, såsom sökanden har påstått, avsiktligen har antedaterat det nummer av EGT i vilket nämnda förordning har offentliggjorts.

- 127 Det nummer av EGT i vilket den omtvistade förordningen offentliggjordes är daterat den 31 december 1993. Enligt artikel 2 i förordningen träder den i kraft den dag som den offentliggörs i EGT. Det framgår emellertid av publikationsbyråns skriftliga svar på förstainstansrättens frågor att numret av EGT av den 31 december 1993 inte var tillgänglig för allmänheten på publikationsbyråns huvudkontor och på gemenskapens samtliga officiella språk förrän den 11 januari 1994 kl. 16.45. Enligt rättspraxis presumeras att publiceringsdagen verkligen är den dag som anges på varje nummer av EGT, men om motsatsen bevisas skall den verkliga publiceringsdagen beaktas (se den ovannämnda domen i målet *Racke*, punkt 15). Av detta följer att den verkliga publiceringsdagen för det nummer av EGT som är i fråga i det aktuella fallet är den 11 januari 1994 och att förordningen inte trädde i kraft förrän denna dag.
- 128 Det framgår för övrigt av handlingarna i målet, av de handlingar som rådet har gett in på förstainstansrättens begäran samt av de skriftliga svaren från rådet och publikationsbyrån på förstainstansrättens frågor, att rådet översände den omtvistade förordningen till publikationsbyrån den 3 eller den 4 januari 1994, att rådet i det medföljande meddelandet gav publikationsbyrån instruktioner att offentliggöra förordningen i 1993 års upplaga av EGT, att denna instruktion bekräftades av rådet vid ett telefonsamtal från publikationsbyrån och att publikationsbyrån mottog den fullständiga förordningen per telefax den 6 januari 1994.
- 129 Vid förhandlingen har rådet, som svar på förstainstansrättens frågor, förklarat att det aldrig har påstått att den omtvistade förordningen skulle träda i kraft innan dess offentliggörande. Vid den aktuella tidpunkten hade rådets administration, även om den var medveten om rättspraxisen angående den verkliga publiceringsdagen av EGT (se punkt 127 ovan), som praxis att ge instruktion till publikationsbyrån att offentliggöra de rättsakter som antagits ett visst år i ett nummer av EGT från samma år. Denna praxis har dock ändrats sedan dess.

- 130 Utan att uttala sig om huruvida denna praxis, som åtminstone måste betecknas som tvivelaktig, anmärker emellertid förstainstansrätten att flera rättsakter som har antagits av rådet i december 1993 i strid med denna praxis har offentliggjorts i 1994 års utgåva av EGT. Det rör sig bland annat om besluten 94/1 och 94/2, som antogs den 13 december 1993 men offentliggjordes i EGT L 1, 1994, daterad den 3 januari 1994, samt rådets förordning (EG) nr 5/94 av den 22 december 1993 om avbrytande av antidumpningsåtgärder mot EFTA-stater, som offentliggjorts i EGT L 3, 1994, daterad den 5 januari 1994.
- 131 Av det ovanstående följer att rådet avsiktligen har antedaterat det nummer av EGT i vilket den omtvistade förordningen offentliggjordes.
- 132 Genom att agera på detta sätt, har rådet igen åsidosatt rättssäkerhetsprincipen som, enligt den rättspraxis som har nämnts i punkt 124 ovan, kräver att varje rättsakt som vidtas av institutionerna och som har rättsverkningar skall vara klar och precis samt bringas till den berördes kännedom på ett sådant sätt att denne med säkerhet kan förvissa sig om den tidpunkt åtgärden föreligger och när den börjar ha rättsverkningar.
- 133 Det sätt på vilket rådets administration har handlat måste anses vara särskilt allvarligt, eftersom det står i strid med de uttryckliga instruktioner som rådet självt har gett publikationsbyrån "för att säkerställa att dagen för offentliggörande av varje nummer av den officiella tidningen överensstämmer med dagen då detta nummer faktiskt är tillgängligt för allmänheten på alla språk vid byrån" (se den ovan nämnda domen i målet Racke, punkt 15). Dessutom var, såsom sökanden med rätta har anmärkt, den rättsliga ramen efter den 1 januari 1994, då EES-avtalet trädde i kraft, en annan än den som var för handen den 31 december 1993.
- 134 Av vad som ovan har anförts följer att talan skall bifallas med stöd av den första grunden och den andra delen av den andra grunden i förening.

135 Mot denna bakgrund skall den omtvistade förordningen ogiltigförklaras, utan att det är nödvändigt att ta ställning till övriga argument och grunder som sökanden har framfört.

Rättegångskostnader

136 Enligt artikel 87.2 i förstainstansrättens rättegångsregler skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Eftersom rådet har tappat målet och sökanden har yrkat att rådet skall förpliktas att ersätta kostnaderna, skall rådet bära sina egna rättegångskostnader samt ersätta de kostnader som sökanden har förorsakats.

137 I artikel 87.4 i rättegångsreglerna föreskrivs att institutioner som har intervenerat i ett mål skall bära sina rättegångskostnader. Kommissionen skall således bära sina rättegångskostnader.

138 Republiken Österrike har inte tillåtits att intervensera med stöd av artikel 37.2 i EG-stadgan för domstolen, utan i enlighet med gemenskapens åtagande i förklaringen "om EFTA-staternas rättigheter vid EG-domstolen", som bilagts EES-avtalet och som har till syfte att ge EFTA-staterna och EFTA:s övervakningsmyndighet möjlighet att intervensera vid domstolen med stöd av artikel 37 i domstolens stadga "i syfte att stärka den rättsliga homogeniteten inom EES" (se förstainstansrättens beslut av den 20 oktober 1994, Opel Austria mot rådet, T-115/94, ej publicerad i rättsfallssamlingen). Denna förklaring skall tolkas så, att gemenskapen har förbundit sig att ge EFTA-staterna och EFTA:s övervakningsmyndighet samma möjligheter att intervensera som medlemsstaterna och gemenskapens institutioner. Av detta följer att de bör ha samma rättigheter och skyldigheter. I artikel 87.4 i rättegångsreglerna föreskrivs att medlemsstater som har intervenerat i ett mål skall bära sina rättegångskostnader. Republiken Österrike skall således bära sina rättegångskostnader.

På dessa grunder beslutar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (fjärde avdelningen)

följande dom:

- 1) Rådets förordning (EG) nr 3697/93 av den 20 december 1993 om återkallande av tullkoncessioner i enlighet med artikel 23.2 och artikel 27.3 a i frihandelsavtalet mellan gemenskapen och Österrike (General Motors Austria) ogiltigförklaras.
- 2) Rådet skall bära sina rättegångskostnader och ersätta sökandens rättegångskostnader.
- 3) Kommissionen och Republiken Österrike skall var och en bära sina rättegångskostnader.

Lenaerts

Lindh

Cooke

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 22 januari 1997.

H. Jung

K. Lenaerts

Justitiesekreterare

Ordförande